

საქართველოს მთავრობის

დადგენილება N

2022 წლის ----- ქ. თბილისი

ფიჭვის მერქნის ნემატოდის Bursaphelenchus xylophilus (Steiner et Buhner) Nickle et al. ქვეყანაში გავრცელების პრევენციის მიზნით საგანგებო ზომების დამტკიცების თაობაზე

მუხლი 1. სურსათის/ცხოველის საკვების უვნებლობის, ვეტერინარიისა და მცენარეთა დაცვის კოდექსის 75-ე მუხლის მე-2 ნაწილის შესაბამისად, დამტკიცდეს თანდართული წესი „ფიჭვის მერქნის ნემატოდის Bursaphelenchus xylophilus (Steiner et Buhner) Nickle et al. ქვეყანაში გავრცელების პრევენციის მიზნით საგანგებო ზომების დამტკიცების თაობაზე“.

მუხლი 2. დადგენილება ამოქმედდეს 2025 წლის პირველი ივნისიდან.

პრემიერ-მინისტრი
ღრიბაშვილი

ირაკლი

ფიჭვის მერქნის ნემატოდის Bursaphelenchus xylophilus (Steiner et Buhner) Nickle et al. ქვეყანაში გავრცელების პრევენციის მიზნით საგანგებო ზომების დამტკიცების თაობაზე

მუხლი 1. ზოგადი დებულებები

„ფიჭვის მერქნის ნემატოდის Bursaphelenchus xylophilus (Steiner et Buhner) Nickle et al. ქვეყანაში გავრცელების პრევენციის მიზნით საგანგებო ზომების დამტკიცების თაობაზე“ (შემდგომში - წესი) ადგენს ფიტოსანიტარიულ ზომებს საქართველოსთვის საკარანტინო მავნე ორგანიზმის, ფიჭვის მერქნის ნემატოდის Bursaphelenchus xylophilus (Steiner et Buhner) Nickle et al. (შემდგომში - ფმნ) ქვეყნის ტერიტორიაზე შემოჭრისა და გავრცელების პრევენციის მიზნით.

მუხლი 2. ტერმინთა განმარტება

1. ამ წესის მიზნებისათვის გამოყენებულ ტერმინებს აქვს შემდეგი მნიშვნელობა:

ა) მასპინძელი მცენარეები - Abies Mill. - სოჭი, ნაძვი, ცრუსუგა; Cedrus Trew. -კედარი; Larix Mill. - ევროპული ლარიქსი; Picea A. Dietr. - ნაძვი; Pinus L. -ფიჭვი; Pseudotsuga Carr. - ცრუსუგა; Tsuga Carr.- ცუგა, გარდა მათი ნაყოფისა და თესლისა;

ბ) მიმღები მერქანი - წიწვოვანი სახეობის (Coniferales) ხე მცენარეების მერქანი, რომლებზეც ვრცელდება ქვემოთ ჩამოთვლილიდან ერთ-ერთი:

ბ.ა) მცენარეების მერქანი, რომელიც შეიძლება წარმოადგენილი იყოს, როგორც მთლიანი ან ნაწილობრივ მრგვალი ფორმით, ქერქით ან მის გარეშე, ან წვრილად დაჭრილი ფორმით, დახერხილი ან ხის ნარჩენის სახით. ასევე, შესაფუთი ხის მასალა, რომელიც გამოიყენება ნივთების ტრანსპორტირებისას;

ბ.ბ) მერქანი, რომელსაც არა აქვს შენარჩუნებული საკუთარი მრგვალი ფორმა;

ბ.გ) მერქანი ფუტკრის სკის ან ფრინველის ბუდე-ყუთების ფორმით;

ბ.დ) მიმღებ მერქანს არ მიეკუთვნება: Taxus L.-ის ურთხელის და Tujia L. - ის ტუიას დახერხილი მორები და მერქანი, რომლებსაც გავლილი აქვს დამუშავება საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესით და არ შეიცავენ ფმნ-ს გავრცელების რისკს;

გ) მიმღები ქერქი - წიწვოვანი სახეობის (Coniferales) ხე მცენარეების ქერქი;

დ) წარმოების ადგილი - ნიშნავს ნებისმიერ ტერიტორიას, რომელიც მუშაობს, როგორც ერთიანი საწარმოო ერთეული. ეს შეიძლება მოიცავდეს საწარმოო ადგილებს, რომელთა ცალკე მართვა ხდება ფიტოსანიტარიული მიზნებითვის;

ე) ვექტორი - ნიშნავს ხოჭოებს, რომლებიც მიეკუთვნებიან *Monochamus* (Megerle in Dejean, 1821)-ის გვარს;

ვ) ვექტორის ფრენის სეზონი - ნიშნავს პირველი აპრილიდან 31 ოქტომბრამდე პერიოდს, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც არსებობს სამეცნიერო და ტექნიკური საფუძველი ვექტორის ფრენის სეზონის განსხვავებული ხანგრძლივობის განსაზღვრისათვის, რომელიც ითვალისწინებს დამატებით ოთხკვირიან უსაფრთხოების დიაპაზონს მოსალოდნელი ფრენის სეზონის დასაწყისისა და ბოლოსათვის;

ზ) შესაფუთი ხის მასალა (შემდგომში - შხმ) - ტექნიკური რეგლამენტის - „შესაფუთი ხის მასალის რეგულირების წესის“ დამტკიცების თაობაზე“ საქართველოს მთავრობის 2015 წლის 14 სექტემბრის N477 დადგენილებით განსაზღვრული შესაფუთი ხის მასალა;

თ) ხანძრით ან ქარიშხლით დაზიანებული მცენარე (შემდგომში - დაზიანებული მცენარე) - ნებისმიერი მასპინძელი მცენარე, რომელიც ხანძრით ან ქარიშხალით იმგვარად არის დაზიანებული, რომ ვექტორს კვერცხის დების საშუალებას აძლევს;

ი) შეკავება - ფიტოსანიტარული ზომების გამოყენება დასნებოვნებულ ზონაში და მის გარშემო ფმნ-ს გავრცელების პრევენციის მიზნით;

კ) დემარკაცია - დასნებოვნებული ზონის და ბუფერული ზონის საზღვრების დადგენა, რომელიც მიყვება სხვადასხვა ბარიერს (საძოვარს, ტყეს, გზას, მდინარეს შემოღობვას, ხნულს და ა.შ.) და ფმნ-ს შესახებ ინფორმაციის თვალსაჩინო ადგილზე განთავსებით;

ლ) დემარკირებული ტერიტორია - ტერიტორია სადაც მოხდა ტერიტორიის დემარკაცია;

მ) დასნებოვნებული ზონა - ტერიტორია, სადაც დადგენილია ფმნ-ს არსებობა. ის მოიცავს ყველა მასპინძელ მცენარეს, რომელსაც გამოუვლინდა ფმნ-ს მიერ გამოწვეული სიმპტომები;

ნ) ბუფერული ზონა - ტერიტორია, რომელიც სულ მცირე 20 კმ რადიუსით დაშორებულია დასნებოვნებული ზონის საზღვრიდან და ექვემდებარება ფმნ-ს წინააღმდეგ ფიტოსანიტარიული ან კონტროლის სხვა შესაბამისი ზომების გატარებას;

ო) საზედამხედველო ორგანო - საქართველოს კანონმდებლობის თანახმად, საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს საჯარო სამართლის იურიდიული პირი სურსათის ეროვნული სააგენტო;

პ) ტყის მართვის ორგანო - საქართველოს ტყის კოდექსის 21-ე მუხლით დადგენილი ტყის მართვის ორგანოები;

2. ამ წესის მიზნებისათვის ასევე გამოიყენება, სურსათის/ცხოველის საკვების უვნებლობის, ვეტერინარიისა და მცენარეთა დაცვის კოდექსით, საქართველოს ტყის კოდექსით და დაცული ტერიტორიების სისტემის შესახებ საქართველოს კანონით დადგენილი ტერმინები, თუ ამ წესით სხვაგვარად არ არის დადგენილი.

მუხლი 3. იმ ადგილების გამოკვლევა, სადაც ფმნ-ს გავრცელება არ არის ცნობილი

1. ფმნ-ს არსებობის რაიმე ნიშნების გამოსავლენად, საზედამხედველო ორგანომ და ტყის მართვის ორგანომ, მათ სამოქმედო ტერიტორიებზე არსებულმა ტერიტორიულმა ერთეულებმა, საქართველოს კანონმდებლობით განსაზღვრულმა სხვა უფლებამოსილმა დაწესებულებებმა და ტყითმოსარგებლეებმა ყოველწლიურად უნდა ჩაატარონ ფმნ-ს მასპინძელი მცენარეების, მიმღები მერქნისა და ქერქის ფმნ-ს ვექტორზე იმ ტერიტორიების გამოკვლევა (მათ შორის ნიმუშის აღება შემდგომი ლაბორატორიული კვლევისათვის), სადაც ადრე ფმნ-ს გავრცელება არ იყო ცნობილი.

2. შესაბამისი მეთოდით ნიმუშის აღება უნდა მოხდეს მასპინძელი მცენარიდან, მიმღები მერქნიდან და ქერქიდან, აგრეთვე ფმნ-ს ვექტორიდან.

მუხლი 4. ლაბორატორიული გამოკვლევა

1. მასპინძელი მცენარის, მიმღები მერქნისა და ქერქის, აგრეთვე ფმნ-ს ვექტორის ლაბორატორიული გამოკვლევა უნდა ეფუძნებოდეს EPPO-ს დიაგნოსტიკური პროტოკოლის PM 7/4 (2) სტანდარტს *Bursaphelenchus xylophilus (Steiner et Buhrer) Nickle et al.*- თვის. აღნიშნული სტანდარტის მეთოდებს შეიძლება დაემატოს, ან ისინი ჩანაცვლდეს მოლეკულურ-დიაგნოსტიკური მეთოდებით.

2. მასპინძელი მცენარიდან, მიმღები მერქნიდან და ქერქიდან, აგრეთვე ფმნ-ს ვექტორიდან აღებული ნიმუშების გამოკვლევა უნდა მოხდეს შესაბამისი აკრედიტაციის მქონე ლაბორატორიაში.

მუხლი 5. საგანგებო მართვის სამოქმედო გეგმა

1. ფმნ-ს გამოვლენისას ტყის მართვის ორგანომ ფმნ-ს გავრცელების პრევენციის მიზნით, ფმნ-ს დადასტურებული არსებობის, ან არსებობაზე ეჭვის შემთხვევაში, უნდა შეადგინოს და საზედამხედველო ორგანოსთან და ბიომრავალფეროვნებისა და ტყის დეპარტამენტთან შეათანხმოს საგანგებო მართვის სამოქმედო გეგმა (შემდგომში - სამოქმედო გეგმა), რომელიც უნდა განხორციელდეს ქვეყნის ტერიტორიაზე ამ წესის მე-5 - მე-16 მუხლების შესაბამისად.

2. სამოქმედო გეგმაში ასახული უნდა იყოს:

ა) რისკის შეფასების შემაჯამებელი ინფორმაცია ფმნ-სთან დაკავშირებით, რომელიც მოიცავს:

ა.ა) ბიოლოგიის თაობაზე ზოგად ინფორმაციას;

ა.ბ) მოსალოდნელ სიმპტომებსა და დაზიანებულ მასპინძელ მცენარეებს;

ა.გ) გამოვლენის მეთოდებს;

ა.დ) ქვეყანაში შემოჭრისა და შემდგომი გავრცელების ძირითად გზებს, მათ შორის იმის თაობაზე, თუ როგორ შეიძლება შემცირდეს ფმნ-ს შემოსვლის, დამკვიდრებისა და გავრცელების რისკები;

ბ) ფმნ-ს დადასტურებული არსებობის, ან არსებობაზე ეჭვის შემთხვევაში საზედამხედველო ორგანოსა და ტყის მართვის ორგანოს, როლი და პასუხისმგებლობა; ასევე საჭიროების შემთხვევაში, სამოქმედო გეგმაში ჩართული პირების კოორდინირებული საქმიანობის პროცედურები;

გ) საზედამხედველო ორგანოსა და ტყის მართვის ორგანოს, გადაზიდვაზე პასუხისმგებელი ოპერატორებისა და სხვა პირების ტერიტორიებზე დაშვების პირობები;

დ) საჭიროების შემთხვევაში საზედამხედველო ორგანოს კომპეტენციის ფარგლებში, ლაბორატორიაზე, მონაცემების მიწოდებაზე, პერსონალზე, გარე ექსპერტიზაზე და რესურსებზე წვდომის პირობები, რომლებიც აუცილებელია ფმნ-ს სწრაფი და ეფექტური ლიკვიდაციისათვის ან, საჭიროების შემთხვევაში, ფმნ-ს შეკავებისათვის;

ე) საზოგადოებისათვის ფმნ-ს არსებობის დადასტურების ან არსებობაზე ეჭვის შემთხვევაში, მის წინააღმდეგ გასატარებელი ზომების თაობაზე ინფორმაციის მიწოდება;

ვ) ფმნ-ს აღმოჩენის თაობაზე ჩანაწერების წარმოების წესები;

ზ) ფმნ-ს ვიზუალური შემოწმების, ნიმუშის აღებისა და ლაბორატორიული გამოკვლევის მეთოდები;

თ) საჭიროების შემთხვევაში, ფმნ-ს გავრცელების წინააღმდეგ, მეზობელი სახელმწიფოების მცენარეთა დაცვის ეროვნულ ორგანიზაციებთან კოორდინაციის პროცედურები და პასუხისმგებელი

6 პირები, იმ რისკის გათვალისწინებით, რომელ სახელმწიფოსაც საფრთხეს უქმნის ფმნ.

3. სამოქმედო გეგმა საზედამხედველო ორგანოსა და ბიომრავალფეროვნებისა და ტყის დეპარტამენტის მიერ ექვემდებარება შეფასებასა და გადახედვას.

მუხლი 6. ტერიტორიის დემარკაცია

1. თუ ყოველწლიური გამოკვლევის შედეგები აჩვენებს, ფმნ-ს არსებობას მასპინძელ მცენარეებში, იმ ტერიტორიაზე, რომელშიც მანამდე არ იყო გამოვლენილი ფმნ, ან აღნიშნულის თაობაზე მტკიცებულება მოპოვებულია სხვა საშუალებით, საზედამხედველო ორგანოს მიერ დაუყოვნებლივ უნდა მოხდეს ამ ტერიტორიის დემარკაცია. თუ ფმნ აღმოჩენილი იქნება მიმდებარე მერქანში, მიმდებარე ქერქში ვექტორში, ან შხმ-ში, საზედამხედველო ორგანომ უნდა გამოიკვლიოს უშუალოდ ის ტერიტორია, რომლის სიახლოვესაც ნაპოვნი იქნა ფმნ-ს ვექტორი, ან უშუალოდ, სადაც მდებარეობს მიმდებარე მერქანი, მიმდებარე ქერქი ან შხმ.

2. დემარკირებული ტერიტორია უნდა შედგებოდეს დასნებოვნებული ზონისგან, რომელშიც აღმოჩენილი იქნა ფმნ და დასნებოვნებული ზონის ირგვლივ ბუფერული ზონისგან. ბუფერული ზონა უნდა იყოს სულ მცირე 20 კმ სიგანის. თუ ამ წესის მე-7 მუხლის თანახმად გამოყენებული იქნება სალიკვიდაციო ზომები, საზედამხედველო ორგანო უფლებამოსილია მიიღოს ბუფერული ზონის 6 კმ-ით შემცირების შესახებ გადაწყვეტილება იმ პირობით, რომ ასეთი შემცირება საფრთხეს არ შეუქმნის სალიკვიდაციო ზომებს.

3. ბუფერულ ზონაში ფმნ-ს აღმოჩენის შემთხვევაში, უნდა დადგინდეს ახალი დემარკირებული ტერიტორია ამ მუხლის პირველი პუნქტის შესაბამისად. შესაძლებელია არსებული დემარკირებული ტერიტორია შეიცვალოს, როდესაც ეს ტერიტორია ამ წესის მე-7 მუხლის შესაბამისად, ექვემდებარება სალიკვიდაციო ზომებს.

4. როდესაც მასპინძელი მცენარეებისა და ვექტორის, ამ წესის დანართის N1-ის „ფმნ-ს სალიკვიდაციო ზომები“ მე-6 პუნქტით განსაზღვრული წლიური გამოკვლევებით ნაჩვენებია იქნება, რომ შესაბამის დემარკირებულ ტერიტორიაზე უკანასკნელი ოთხი წლის განმავლობაში არ იყო დადგენილი ფმნ-ს არსებობა, აგრეთვე, თუ ამ წესის დანართი N1-ის მე-5 პუნქტში განსაზღვრული პირობის დროს, ფმნ-ს არარსებობა დამტკიცებული იქნება ამ წესის დანართი N1-ის მე-7 პუნქტის „გ-დ“ ქვეპუნქტებში განსაზღვრული ნიმუშის აღებითა და გამოკვლევით, საზედამხედველო ორგანოს შეუძლია მიიღოს გადაწყვეტილება ტერიტორიის დემარკაციის შეწყვეტის თაობაზე.

მუხლი 7. სალიკვიდაციო ზომები

1. დემარკირებულ ტერიტორიაზე არსებული ფმნ-ს ლიკვიდაციისათვის საზედამხედველო ორგანომ ორგანიზება უნდა გაუწიოს, ხოლო ტყის მართვის

ორგანომ უნდა გაატაროს ამ წესის დანართი N1-ში მითითებული სალიკვიდაციო ზომები.

2. ფშნ მიჩნეული იქნება ლიკვიდირებულად, როდესაც მასპინძელი მცენარეებისა და ვექტორის, ამ წესის დანართი N1-ის მე-6 პუნქტით დადგენილი ყოველწლიური გამოკვლევებით ნაჩვენები იქნება, რომ შესაბამის დემარკირებულ ტერიტორიაზე უკანასკნელი ოთხი წლის განმავლობაში არ იყო გამოვლენილი ფშნ-ს არსებობა ან იმ შემთხვევაში, თუ ფშნ-ს არარსებობა დადასტურებულია ამ წესის დანართი N1-ის მე-7 პუნქტის „გ“ ქვეპუნქტში მითითებული ნიმუშის აღებითა და გამოკვლევით.

3. ამ მუხლის პირველ პუნქტში მითითებული სალიკვიდაციო ზომებს მართვის ორგანოს მიერ ამისათვის სპეციალურად განსაზღვრული უფლებამოსილი პირი.

მუხლი 8. შეკავება

1. როდესაც მასპინძელ მცენარეებსა და ვექტორზე, ამ წესის დანართი N1-ის მე-6 პუნქტით დადგენილი ყოველწლიური გამოკვლევებით გამოვლენილი იქნება ფშნ-ს არსებობა დემარკირებულ ტერიტორიაზე, სულ მცირე მომდევნო ოთხი წლის განმავლობაში და მიღებული გამოცდილება აჩვენებს, რომ აღნიშნულ ვითარებაში შეუძლებელია ფშნ-ს ლიკვიდაცია, საზედამხედველო ორგანოს შეუძლია მიიღოს გადაწყვეტილება, აღნიშნულ ტერიტორიაზე ფშნ-ს შეკავების შესახებ.

2. საზედამხედველო ორგანოს შეუძლია გადაწყვიტოს ფშნ-ს შეკავება, მისი ლიკვიდაციის ნაცვლად, სულ მცირე მომდევნო ოთხი წლის დასრულებამდე, იმ შემთხვევაში, როდესაც დასნებოვნებული ზონის დიამეტრი აღემატება 20 კილომეტრს, არსებობს მტკიცებულება, რომ ფშნ მთლიანად დასნებოვნებულ ზონაში არსებობს და მიღებული გამოცდილება აჩვენებს, რომ ასეთ ვითარებაში, აღნიშნულ ტერიტორიაზე ფშნ-ს აღმოფხვრა შეუძლებელია.

3. შეკავების ზომები უნდა განხორციელდეს ამ წესის დანართი N2-ის „ფშნ-ს შეკავების ზომები“ შესაბამისად.

4. ამ მუხლის პირველ პუნქტში მითითებული შეკავების ზომები უნდა განხორციელდეს ტყის მართვის ორგანოს უფლებამოსილი პირის მიერ.

მუხლი 9. გადაზიდვაზე პასუხისმგებელი ოპერატორებისა და საზოგადოების ინფორმირება

ფშნ-ს ამ წესის მე-7 მუხლით განსაზღვრული სალიკვიდაციო ზომების ან მე-8 მუხლით განსაზღვრული შეკავების ზომების თაობაზე გადაზიდვაზე პასუხისმგებელი ოპერატორებისა და საზოგადოების ინფორმირება უნდა მოხდეს საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესით.

მუხლი 10. მასპინძელი მცენარეების, მიმღები მერქნისა და ქერქის გადაზიდვა

1. დემარკირებული ტერიტორიიდან არადემარკირებულ ტერიტორიაზე და დასნებოვნებული ზონიდან ბუფერულ ზონაში მასპინძელი მცენარეების, მიმღები მერქნისა და ქერქის გადაზიდვა დასაშვებია, მხოლოდ ამ წესის დანართი N3-ის „მასპინძელი მცენარეების, მიმღები მერქნისა და ქერქის გადაზიდვისადმი დაწესებული მოთხოვნები პირველ ნაწილში „მასპინძელი მცენარეების, მიმღები მერქნისა და ქერქის დემარკირებული ტერიტორიიდან, არადემარკირებული ტერიტორიის გარდა, სხვა ტერიტორიებზე და დასნებოვნებული ზონიდან, ბუფერულ ზონაში გადაზიდვისადმი დაწესებული მოთხოვნები“ განსაზღვრული პირობების შესრულების შემთხვევაში.

2. დასნებოვნებულ ზონაში, რომელიც ექვემდებარება სალიკვიდაციო ზომებს, მასპინძელი მცენარეების, მიმღები მერქნისა და ქერქის გადაზიდვა მოხდება, მხოლოდ ამ წესის დანართი N3-ის მე-2 ნაწილით „დასნებოვნებული ზონის შიგნით, სალიკვიდაციო ზომებს დაქვემდებარებული მასპინძელი მცენარეების, მიმღები მერქნისა და ქერქის გადაზიდვისადმი დადგენილი მოთხოვნები“ განსაზღვრული პირობების შესრულების შემთხვევაში.

3. საზედამხედველო ორგანო უფლებამოსილია მასპინძელი მცენარეების, მიმღები მერქნისა და ქერქის გადაზიდვა შეზღუდოს იმ დასნებოვნებული ზონის შიგნით, რომელიც ექვემდებარება შეკავების ზომებს.

მუხლი 11. დემარკირებული ტერიტორიიდან, სხვა არადემარკირებულ ტერიტორიაზე და დასნებოვნებული ზონიდან, ბუფერულ ზონაში გადაზიდვასთან დაკავშირებული შემონმებები

1. საზედამხედველო ორგანო შემთხვევითი შერჩევის პრინციპის საფუძველზე, ამონმებს მასპინძელ მცენარეებს, მიმღებ მერქანსა და ქერქს, რომელიც გადაზიდულ იქნა დემარკირებული ტერიტორიიდან, სხვა არა დემარკირებულ ტერიტორიაზე და დასნებოვნებული ზონიდან, ბუფერულ ზონაში.

2. შესამონმებელი ადგილის შერჩევა ეფუძნება რისკს, რომ შესამონმებელი მცენარეები, ან მერქანი და ქერქი, არიან ცოცხალი ფშნ-ს მატარებლები. შემონმებისას მხედველობაში მიიღება ტვირთების წარმოშობა, შესამონმებელი მცენარეების, მერქნისა და ქერქის მიმღეობის დონე და გადაზიდვაზე პასუხისმგებელი ოპერატორის მიერ ამ წესით განსაზღვრული მოთხოვნების შესრულების შესაბამისობა.

3. მასპინძელი მცენარეების, მიმღები მერქნისა და ქერქის შემონმება ჩატარდება შემდეგ ადგილებში:

ა) იმ პუნქტებში, სადაც ხორციელდება მათი გადაზიდვა დასნებოვნებული ზონიდან ბუფერულ ზონაში;

ბ) იმ პუნქტებში, სადაც ხორციელდება მათი ტრანსპორტირება ბუფერული ზონიდან, არადემარკირებულ ტერიტორიაზე;

გ) ბუფერულ ზონაში მათი დანიშნულების ადგილას;

დ) დასნებოვნებულ ზონაში მათი წარმოშობის ადგილას, როგორცაა ხეტყის სამხერხაო, საიდანაც მასპინძელი მცენარეები, მიმღები მერქანი და ქერქი არის გატანილი.

4. საზედამხედველო ორგანო, გარდა ამ მუხლის მე-3 პუნქტით განსაზღვრული ადგილებისა, უფლებამოსილია დამატებით სხვა ადგილებში ჩაატაროს შემოწმება, რომელიც მოიცავს:

ა) დოკუმენტურ შემოწმებას, ამ წესის დანართი N3-ის პირველი ნაწილით დადგენილი მოთხოვნების შესრულებაზე;

ბ) იდენტირობის შემოწმებას, აღნიშნულ მოთხოვნებთან შეუსაბამობის ან შეუსაბამობაზე ეჭვის მიტანის შემთხვევაში;

გ) მცენარეთა სიჯანსაღის შემოწმებას, რომელიც ასევე მოიცავს ფმნ-ს არსებობაზე გამოკვლევას.

მუხლი 12. მასპინძელი მცენარეების, მიმღები მერქნისა და ქერქის გადაზიდვისას შეუსაბამობის შემთხვევაში გასატარებელი ზომები

1. თუ ამ წესის მე-11 მუხლში მითითებული შემოწმება აჩვენებს, რომ დანართი N3-ის პირველი ან მე-2 ნაწილების მოთხოვნები არ არის დაცული, საზედამხედველო ორგანომ უნდა უზრუნველყოს, შეუსაბამო მასალის:

ა) განადგურება;

ბ) მისი ზედამხედველობის ქვეშ გადაზიდვა, სპეციალურად ამ მიზნისათვის რეგისტრირებულ დამამუშავებელ საწარმოში, სადაც ის გაივლის შესაბამის თერმულ დამამუშავებას, მერქანსა და ქერქში, მინიმუმ 56°C ტემპერატურას მიაღწევს სულ მცირე 30 წუთის განმავლობაში, ცოცხალი ფმნ-ს და ცოცხალი ვექტორისგან მოცილების უზრუნველსაყოფად;

გ) მისი ზედამხედველობის ქვეშ დაბრუნება გაგზავნის ადგილზე, ამ წესის დანართი N3-ის მოთხოვნათა დარღვევის გარეშე, ან იმ ახლომდებარე ადგილზე, სადაც ხდება აღნიშნული ტვირთის ხელახალი შეფუთვა და შხმ-ს განადგურება, ფმნ-ს გავრცელების რაიმე რისკის თავიდან აცილებით.

მუხლი 13. დამამუშავებელ საწარმოთა რეგისტრაცია

1. იმ ტერიტორიაზე, სადაც არის დემარკირებული ტერიტორია, სსიპ - სურსათის ეროვნული სააგენტო ახდენს დამამუშავებელი საწარმოს რეგისტრაციას საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესით. დამამუშავებელი საწარმო (შემდგომში - რეგისტრირებული დამამუშავებელი საწარმო) უნდა აკმაყოფილებდეს ამ წესის დანართი N3-ით დადგენილ მოთხოვნებს და შეუძლია განახორციელოს:

ა) მიმღები მერქნისა და ქერქის დამუშავება, ამ წესის დანართი N3-ის პირველი ნაწილის მე-2 პუნქტის „ა“ ქვეპუნქტით და მე-2 ნაწილის მე-2 პუნქტის „გ“ ქვეპუნქტით დადგენილი მოთხოვნების შესაბამისად;

ბ) მცენარის პასპორტის გაცემა საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესით მიმღები მერქნისა და ქერქისათვის, რომლებიც დამუშავდა რეგისტრირებულ დამამუშავებელ სანარმოში ამ წესის დანართი N3-ის პირველი ნაწილის მე-2 პუნქტის „ა“ და „ბ“ ქვეპუნქტებითა და მე-2 ნაწილის მე-2 პუნქტის „ბ“ და „გ“ ქვეპუნქტით დადგენილი მოთხოვნების შესაბამისად;

გ) შხმ-ს დამუშავება, ამ წესის დანართი N3-ის პირველი ნაწილის მე-3 პუნქტის „ა“ ქვეპუნქტსა და ამავე დანართის მე-2 ნაწილის მე-3 პუნქტის შესაბამისად;

დ) ფუტკრის სკების, ფრინველის ბუდე-ყუთებისა და შხმ-ს დამუშავება, ამ პუნქტის „ა-გ“ ქვეპუნქტების შესაბამისად და მარკირება საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესით და ამ წესის დანართი N3-ის პირველი ნაწილის მე-2 პუნქტის „ბ“ ქვეპუნქტის, მე-3 პუნქტის „ბ“ ქვეპუნქტის და ამავე დანართის მე-2 ნაწილის მე-3 პუნქტის შესაბამისად.

2. სსიპ - სურსათის ეროვნული სააგენტოს მიერ რეგისტრირებული დამამუშავებელი სანარმო უზრუნველყოფს დამუშავებული მიმღები მერქნის, მიმღები ქერქისა და შხმ-ს მიკვლევადობას.

მუხლი 14. მარკირების გამოყენების უფლების მინიჭება

1. დემარკირებულ ტერიტორიაზე შხმ-ს, ფუტკრის სკებისა და ფრინველის ბუდე-ყუთების მწარმოებელ ბიზნესოპერატორს (შემდგომში - შხმ-ს მწარმოებელი რეგისტრირებული ბიზნესოპერატორი) სსიპ - სურსათის ეროვნული სააგენტო ანიჭებს მარკირების გამოყენების უფლებას საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესით. ასეთ რეგისტრირებულ დამამუშავებელ სანარმოში დამზადებულ შხმ-ს, ფუტკრის სკებსა და ფრინველის ბუდე-ყუთებს თან უნდა ახლდეს მცენარის პასპორტი საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესით.

2. შხმ-ს მწარმოებელმა რეგისტრირებულმა ბიზნესოპერატორმა შხმ-ს წარმოებისათვის უნდა გამოიყენოს მხოლოდ რეგისტრირებულ დამამუშავებელი სანარმოში დამუშავებული მერქანი, რომელიც მარკირებულია და თან ახლავს მცენარის პასპორტი საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესით და უზრუნველყოს ამ მიზნისთვის გამოყენებული მერქნის რეგისტრირებულ დამამუშავებელ სანარმომდე მიკვლევადობა.

მუხლი 15. რეგისტრირებული დამამუშავებელი სანარმოსა და შხმ-ს მწარმოებელი რეგისტრირებული ბიზნესოპერატორის სახელმწიფო კონტროლი

რეგისტრირებული დამამუშავებელი საწარმოსა და შხმ-ს მწარმოებელი რეგისტრირებული ბიზნესოპერატორის სახელმწიფო კონტროლს ახორციელებს სსიპ - სურსათის ეროვნული სააგენტო საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესით.

მუხლი 16. რეგისტრირებული დამამუშავებელი საწარმოსა და შხმ-ს მწარმოებელი რეგისტრირებული ბიზნესოპერატორის რეგისტრაციის შეჩერება და გაუქმება

1. თუ ცნობილი გახდება რეგისტრირებული დამამუშავებელი საწარმოს მიერ დამამუშავებულ მიმღებ მერქანში, მიმღებ ქერქში ან შხმ-ში, ფმნ-ს არსებობის შესახებ, სსიპ - სურსათის ეროვნული სააგენტო შეაჩერებს საწარმოს რეგისტრაციას საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესით.

2. თუ ცნობილი გახდება შხმ-ს მწარმოებელი რეგისტრირებული ბიზნესოპერატორის მიერ მარკირებულ მიმღებ შხმ-ში ფმნ-ს არსებობის შესახებ, სსიპ - სურსათის ეროვნული სააგენტო შეაჩერებს ბიზნესოპერატორის რეგისტრაციას და მარკირების გამოყენების უფლებას საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესით.

3. ხარვეზის გამოუსწორებლობის შემთხვევაში, სსიპ - სურსათის ეროვნული სააგენტო რეგისტრირებულ დამამუშავებელ საწარმოს ან შხმ-ს მწარმოებელ რეგისტრირებულ ბიზნესოპერატორს გაუქმებს რეგისტრაციას და მარკირების გამოყენების უფლებას საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესით.

მუხლი 17. სახელმწიფო კონტროლი

1. ქვეყნის მასშტაბით ფმნ-ს გავრცელების საწინააღმდეგო სახელმწიფო კონტროლის ღონისძიებებს საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესით ახორციელებს საზედამხედველო ორგანო და ტყის მართვის ორგანო, მის სამოქმედო ტერიტორიებზე არსებული ტერიტორიული ერთეულები, საქართველოს კანონმდებლობით განსაზღვრული სხვა უფლებამოსილი დაწესებულებები და ტყითმოსარგებლები.

2. ტყის მართვის ორგანო:

ა) სამუშაოების დაწყებამდე, საზედამხედველო ორგანოს შესათანხმებლად წარუდგენს სახელმწიფო კონტროლის მექანიზმების გამოყენებით შედგენილი სამუშაოების ბუსტს აღწერილობას, რომელთა შესრულებასაც გეგმავს;

ბ) გატარებული ღონისძიებების შესახებ ინფორმაციას აწვდის საზედამხედველო ორგანოს.

მუხლი 18. შემოსავლების სამსახურის უფლებამოსილება

სსიპ - შემოსავლების სამსახური, ფიტოსანიტარიული სასაზღვრო-საკარანტინო კონტროლის ფარგლებში, სამოქმედო გეგმით განსაზღვრული რისკების გათვალისწინებით, სსიპ - სურსათის ეროვნული სააგენტოს მიერ მიწოდებული მეთოდური მითითებების საფუძველზე, უზრუნველყოფს ფმნ-ს წინააღმდეგ შესაბამისი ღონისძიებების გატარებას, მათ შორის ფმნ-ს ლაბორატორიულ გამოკვლევას, საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესით.”

დანართი N1

ფმნ-ს სალიკვიდაციო ზომები

1. საზედამხედველო ორგანომ, ფმნ-ს ლიკვიდაციის მიზნით, დემარკირებულ ტერიტორიაზე ორგანიზება უნდა გაუწიოს, ხოლო ტყის მართვის ორგანომ განახორციელოს, ამ დანართის მე-2 - მე-12 პუნქტების შესაბამისი ზომები.

2. დემარკირებული ტერიტორიის დადგენისას, ყოველი მასპინძელი მცენარის გარშემო, რომელშიც ლაბორატორიული გამოკვლევის საფუძველზე აღმოჩენილი იქნა ფმნ, ~~საზედამხედველო ორგანო, თავისი ზედამხედველობის ქვეშ:~~

ა) საზედამხედველო ორგანო, თავისი ზედამხედველობის ქვეშ: დაუყოვნებლივ გამოყოფს მინიმუმ 500 მეტრი რადიუსის ზონას (შემდგომში სანიტარიული ჭრის ზონა) სადაც წარმოებს ტყის პათოლოგიური მდგომარეობის კვლევა, კორომების ფიტოსანიტარიული მდგომარეობის შეფასება, ხოლო ლაბორატორიული გამოკვლევის საფუძველზე ფმნ-ს გამოვლენისას, ტყის მართვის ორგანოს მიერ მოხდება ფმნ-ით დაზიანებული ხეების სანიტარიული ჭრის ჩატარება სატყეო კვარტლის საზღვრებში, (საშუალოდ 150-200 ჰა), სადაც მოიტრება ყველა ხმელი, ხმობადი, ზეხმელი და ფმნ-ით დასახლებული ეგზემპლარები;

ბ) ტყის მართვის ორგანო სანიტარიული ჭრის ზონაში ყველა მასპინძელ მცენარეს მოჭრის, გაიტანს და განკარგავს. ასეთი მასპინძელი მცენარეების მოჭრა და განკარგვა განხორციელებული იქნება უსაფრთხოების ყველა საჭირო წინასწარი ზომების გათვალისწინებით, რათა თავიდან იქნეს აცილებული ფმნ-ს და მისი ვექტორის გავრცელება.“

გ) მოჭრის შემდეგ, ყველა მცენარისგან, რომელიც გამხმარია, დაავადებულია, ან ჯანსაღად გამოიყურება, ფმნ-ს გავრცელების რისკის

შეფასების საფუძველზე, საზედამხედველო ორგანო აიღებს ნიმუშებს თითოეული მცენარის რამდენიმე ნაწილიდან. მათ შორის ვარჯიდან და განსაკუთრებით იმ ნაწილიდან, სადაც ვექტორის მოქმედების ნიშნები თვალსაჩინოა. ნიმუშები ასევე აღებული უნდა იქნეს მოჭრილი ღეროდან და ჭრის ბუნებრივი ნარჩენებისგან, რომლებსაც აღენიშნებათ ვექტორის მოქმედების ნიშნები და რომლებიც დემარკირებული ტერიტორიის იმ ნაწილში მდებარეობენ, სადაც მასპინძელ მცენარეთა ჭკნობის სიმპტომების გამოვლენა არ აღინიშნება, ან ჭკნობის სიმპტომები შესაძლოა გამოვლინდეს უფრო გვიან ეტაპზე. აღნიშნული ნიმუშები გამოკვლეული უნდა იქნეს შესაბამისი აკრედიტაციის მქონე ლაბორატორიაში ფმნ-ს არსებობაზე;

დ) საქართველოს დაცულ ტერიტორიებზე ფმნ-ს სალიკვიდაციო ზომები უნდა განხორციელდეს „დაცული ტერიტორიების სისტემის შესახებ“ საქართველოს კანონით განსაზღვრული დაცული ტერიტორიების კატეგორიებში დაშვებული (აკრძალული და დაშვებული საქმიანობა) რეჟიმის ფარგლებში“.

3. თუ საზედამხედველო ორგანო გადაწყვეტს, რომ:

ა) 500 მ-იანი სანიტარიული ჭრის ზონის დადგენა გარემოზე იქონიებს გემოქმედებას, სანიტარიული ჭრის ზონის მინიმალური რადიუსი თითოეული მასპინძელი მცენარის გარშემო, რომელშიც აღმოჩენილია ფმნ, შეიძლება შეამციროს 100 მეტრამდე;

ბ) სანიტარიული ჭრის ზონის შიგნით მოხვდა ინდივიდუალური მცენარეები და მათი ჭრა არ არის მიზანშეწონილი, მხოლოდ ასეთი მცენარეების მიმართ შეიძლება გამოიყენოს განკარგვის ალტერნატიული ზომები, რომლითაც უზრუნველყოფილი იქნება ფმნ-გან დაცვის იგივე დონე.

4. ამ დანართის მე-3 პუნქტით განსაზღვრულ შემთხვევაში, ყოველი მასპინძელი მცენარე, რომელიც გათავისუფლებულია ჭრისგან, მდებარეობს მასპინძელი მცენარეებიდან 100-დან 500 მ-მდე რადიუსში, რომელშიც აღმოჩენილია ფმნ, შემონახული იქნება ფმნ-ს არსებობის ნიშნებსა ან სიმპტომებზე, ვექტორის ფრენის სეზონამდე, ფრენის სეზონის დროს და ფრენის სეზონის შემდეგ.

იმ შემთხვევაში თუ სახეზეა ფმნ-ს არსებობის ნიშნები, ან ფმნ-ს სიმპტომები, მასპინძელი მცენარისგან ნიმუში აღებული და გამოკვლეული იქნება ფმნ-ს არსებობაზე. აღნიშნული მასპინძელი მცენარეებისგან ნიმუშის აღება განხორციელდება მცენარის რამდენიმე ნაწილიდან, მათ შორის ვარჯიდან. ვექტორის ფრენის სეზონის დროს, საზედამხედველო ორგანო ჩაატარებს ვექტორის ინტენსიურ გამოკვლევებს ფმნ-ს არსებობაზე ნიმუშის აღებითა და შესაბამისი აკრედიტაციის მქონე ლაბორატორიაში გამოკვლევით.

აღნიშნული ზომები იმოქმედებს ფმნ-ს ლიკვიდაციის დასრულებამდე, როგორც ეს მითითებულია ამ წესის მე-7 მუხლის პირველ პუნქტში ან მე-8 მუხლის პირველ პუნქტში მითითებული შეკავების ზომების დამტკიცებამდე.

5. თუ ვექტორის არსებობის დადგენის მიზნით, FAO-ს ფიტონისანიტარიული ზომების საერთაშორისო სტანდარტის N4 თანახმად, განხორციელებული გამოკვლევების საფუძველზე დადგინდა, რომ შესაბამის ტერიტორიაზე ვექტორი არ იმყოფებოდა უკანასკნელი 3 წლის განმავლობაში და მხედველობაში იქნა მიღებული ვექტორის გავრცელების შესაძლებლობა, სანიტარიული ჭრის ზონის მინიმალური რადიუსი იქნება 100 მეტრი თითოეული იმ მასპინძელი მცენარის გარშემო, რომელშიც აღმოჩენილი იყო ფმნ.

6. საზედამხედველო ორგანო, ვექტორის ფრენის და არასაფრენი სეზონის დროს, დემარკირებულ ტერიტორიაზე ჩაატარებს მასპინძელი მცენარეებისა და ვექტორის შემოწმებას ფმნ-ს არსებობაზე ნიმუშის აღებითა და შესაბამისი აკრედიტაციის მქონე ლაბორატორიაში გამოკვლევის გზით. საზედამხედველო ორგანო ასევე განხორციელებს ფმნ-ს ვექტორის გამოკვლევებს მისი ფრენის სეზონის დროს. აღნიშნული გამოკვლევებით განსაკუთრებული ყურადღება მიექცევა გამხმარ, დაავადებულ, ან დაზიანებულ მასპინძელ მცენარეებს. დაზიანებული მასპინძელი მცენარეებისგან ნიმუშის აღება განხორციელდება თითოეული მცენარის რამდენიმე ნაწილიდან, მათ შორის ვარჯიდან. ნიმუშები ასევე აღებული იქნება მოჭრილი ღეროდან, ჭრისა და ბუნებრივი ნარჩენებისგან, რომლებსაც აღენიშნებათ ვექტორების მოქმედების ნიშნები და რომელიც დემარკირებული ტერიტორიის იმ ნაწილებში მდებარეობს, სადაც მასპინძელ მცენარეთა ჭკობის სიმპტომების გამოვლენა მოსალოდნელი არ არის, ან მოსალოდნელია უფრო გვიან ეტაპზე. თითოეული იმ მასპინძელი მცენარის გარშემო, 3 000 მეტრის რადიუსში, რომელშიც აღმოჩენილი იყო ფმნ, გამოკვლევათა ინტენსივობა იქნება სულ მცირე ოთხჯერ უფრო მეტი, ვიდრე 3000 მ-ის მანძილიდან ბუფერული ზონის გარე საზღვრამდე.

7. საზედამხედველო ორგანო შემოფარგლულ ტერიტორიაზე დაადგენს და ორგანიზებას გაუწევს, რომ მისი ზედამხედველობის ქვეშ მოიჭრას ყველა დაზიანებული მასპინძელი მცენარე, რომელშიც აღმოჩენილი იქნება ფმნ და რომელიც ხმელია, დაავადებულია, ან დაზიანებულია; თავისი ზედამხედველობის ქვეშ ორგანიზებას გაუწევს, რომ მოჭრილი მცენარეები და ხეტყის ნარჩენები გატანილი და განკარგული იქნეს ჭრის დასრულებამდე; წინასწარ მიიღებს უსაფრთხოების ყველა საჭირო ზომას, ფმნ-ს და მისი ვექტორის გავრცელების თავიდან ასაცილებლად; მხედველობაში მიიღებს შემდეგ პირობებს:

ა) ვექტორის არასაფრენი სეზონის დროს იდენტიფიცირებული მასპინძელი მცენარეები, ვექტორის ფრენის შემდგომ სეზონამდე, იქნება მოჭრილი და ადგილზე განადგურებული, ან გატანილი და მათი მერქანი და ქერქი დამუშავებული, როგორც აღნიშნული დადგენილია ამ წესის დანართი N3-ის პირველი ნაწილის მე-2 პუნქტის „ა“ ქვეპუნქტში, ან გადამუშავებული,

როგორც აღნიშნული დადგენილია დანართი N3-ის მე-2 ნაწილის მე-2 პუნქტის „ბ“ ქვეპუნქტში;

ბ) ვექტორის ფრენის სეზონის დროს იდენტიფიცირებული მასპინძლი მცენარეები დაუყოვნებლივ იქნება მოჭრილი, ამოძირკვეული ან გატანილი და მათი მერქანი და ქერქი დამუშავებული, როგორც აღნიშნული დადგენილია ამ წესის დანართი N3-ის პირველი ნაწილის მე-2 პუნქტის „ა“ ქვეპუნქტში, ან გადამუშავებული, როგორც აღნიშნული დადგენილია დანართი N3-ის მე-2 ნაწილის მე-2 პუნქტის „ბ“ ქვეპუნქტში;

გ) მოჭრილი მასპინძელი მცენარეებისგან, რომელშიც ფშნ ჯერ არ იყო აღმოჩენილი, ნიმუშები იქნება აღებული და შესაბამისი აკრედიტაციის მქონე ლაბორატორიაში გამოკვლეული ფშნ-ს არსებობაზე, ნიმუშის აღების იმ სქემის მიხედვით, რომლითაც შესაძლებელია 99% სანდოობით იმის დადასტურება, რომ ფშნ-ს არსებობის დონე აღნიშნულ მასპინძელ მცენარეებში 0.1%-ზე დაბალია;

დ) იქ სადაც შესრულდება ამ დანართის მე-5 პუნქტით დადგენილი პირობა, საზედამხედველო ორგანოს შეუძლია გადანყვიტოს ამ პუნქტის „ა“ ქვეპუნქტში მითითებული მასპინძელი მცენარეებიდან, მათი მოჭრის გარეშე, ფშნ-ზე ნიმუშების აღება (გარდა იმ მასპინძელი მცენარეებისა, რომელშიც აღმოჩენილი არის ფშნ) და შესაბამისი აკრედიტაციის მქონე ლაბორატორიაში გამოკვლევა ნიმუშის აღების იმ სქემის მიხედვით, რომლითაც შესაძლებელია 99% სანდოობით იმის დადასტურება, რომ ფშნ-ს არსებობის დონე აღნიშნულ მასპინძელ მცენარეებში 0.1%-ზე დაბალია.

8. რაც შეეხება ვექტორის ფრენის სეზონის დროს „დემარკირებულ ტერიტორიაზე“ იდენტიფიცირებული მიმღები მერქნის მორებს, როგორც აღნიშნული მითითებულია ამ დანართის მე-7 პუნქტის „ბ“ ქვეპუნქტში, მათ უნდა გაეცალოს ქერქი ან დამუშავდეს იმ ინსექტიციდით, რომელიც ეფექტურია ვექტორის წინააღმდეგ, ან ეს მორები მოჭრის შემდეგ დაუყოვნებლივ უნდა დაიფაროს აღნიშნული ინსექტიციდით გაჟღენთილი მწერების საწინააღმდეგო ბადით. ქერქის გაცლის, დამუშავების, ან დაფარვის შემდეგ, მიმღები მერქანი, საზედამხედველო ორგანოს ზედამხედველობის ქვეშ, დაუყოვნებლივ უნდა იქნეს გადატანილი შენახვის ადგილას, ან რეგისტრირებულ დამამუშავებელ საწარმოში. ქერქაუცლელი მერქანი, დაუყოვნებლივ, შენახვის ადგილზე, ან რეგისტრირებულ დამამუშავებელ საწარმოში კიდევ ერთხელ დამუშავდება იმ ინსექტიციდით, რომელიც ეფექტურია ვექტორის წინააღმდეგ, ან დაფარული იქნება აღნიშნული ინსექტიციდით გაჟღენთილი მწერების საწინააღმდეგო ბადით.

როდესაც საზედამხედველო ორგანო მიიღებს გადანყვეტილებას, რომ ქერქის გაცლა, ვექტორის საწინააღმდეგო ეფექტური ინსექტიციდით დამუშავება და მისი დაფარვა ამავე ინსექტიციდით გაჟღენთილი მწერების საწინააღმდეგო ბადით მიზანშეუწონელია, მერქანი, რომელიც არ არის ქერქისგან გაცლილი, დაუყოვნებლივ ადგილზე უნდა იქნეს განადგურებული.

ხეტყის ნარჩენები, რომლებიც წარმოიქმნა მასპინძელი მცენარეების მოჭრის დროს, რჩება ადგილზე. ქერქგაუცლელი მერქანი, რომელიც ადგილზე ნადგურდება, ექვემდებარება 3 სმ-ზე ნაკლები სისქის და 3 სმ-ზე ნაკლები სიგანის ნაწილებად დაჭრას.

9. ამ დანართის მე-7 პუნქტის „ბ“ ქვეპუნქტით განსაზღვრული პირობის გარეშე, როდესაც საზედამხედველო ორგანო გადანყვეტს, რომ დაზიანებული მცენარეების ჭრა და გატანა ვექტორის ფრენის სეზონის დროს მიზანშეუწონელია, აღნიშნული მცენარეების ჭრა და გატანა შეიძლება გაგრძელდეს ფრენის შემდგომი სეზონის დაწყებამდე. გარდა, ამ დანართის მე-6 პუნქტით გათვალისწინებული პირობისა, საზედამხედველო ორგანო ფრენის სეზონის დროს, განახორციელებს დაზიანებული მცენარეების ინტენსიურ გამოკვლევას ფმნ-ს არსებობაზე, ვექტორებისგან ნიმუშის აღებითა და შესაბამისი აკრედიტაციის მქონე ლაბორატორიაში გამოკვლევის გზით. ფმნ-ს დადასტურების შემთხვევაში, განახორციელებს გარშემო ტერიტორიაზე არსებული მასპინძელი მცენარეების კვლევას, იმ მცენარეების შემოწმების, მათგან ნიმუშების აღებისა და შესაბამისი აკრედიტაციის მქონე ლაბორატორიაში გამოკვლევის საშუალებით, რომლებსაც აღენიშნებათ ფმნ-ს და მისი ვექტორების არსებობის ნიშნები, ან სიმპტომები.

10. ტყის მართვის ორგანო საზედამხედველო ორგანოს ზედამხედველობის ქვეშ გაიტანს და განკარგავს დასარგავ მცენარეთა წარმოების ადგილებში მოყვანილ ყველა მასპინძელ მცენარეს, რომელშიც ფმნ იყო აღმოჩენილი. მხედველობაში მიიღებს რა უსაფრთხოების ყველა წინასწარ ზომას ფმნ-ს და მისი ვექტორის გავრცელების თავიდან ასაცილებლად, აღნიშნულ მოქმედებათა განხორციელების დროს.

11. ბუფერულ ზონაში, ტყის მართვის ორგანო საზედამხედველო ორგანოს ზედამხედველობის ქვეშ განახორციელებს იმ მოჭრილი, მასპინძელი მცენარეების იდენტიფიცირებას, რომლებზეც არ ვრცელდება ამ დანართის მე-7, მე-8 და მე-10 პუნქტები. აღნიშნულ მცენარეებსა და მათ ხეტყის ნარჩენებს გაიტანენ, მიიღებენ რა მხედველობაში უსაფრთხოების ყველა წინასწარ ზომას მათი, როგორც ფმნ-ს და მისი ვექტორის მიზიდვის თავიდან ასაცილებლად.

12. საზედამხედველო ორგანო, დაადგენს ჰიგიენურ წესებს ყველა იმ სატრანსპორტო საშუალებისათვის, რომლითაც ადგილი აქვს ტყის პროდუქტებისა და მერქანის გადასამუშავებელი აპარატურის გადაზიდვას, აღნიშნული სატრანსპორტო საშუალებებითა და აპარატურით ფმნ-ს გავრცელების თავიდან აცილების უზრუნველსაყოფად.

დანართი N2

ფმნ-ს შეკავების ზომები

1. ფშნ-ს შესაკავებლად, ტყის მართვის ორგანო ამ წესის მე-7 მუხლის შესაბამისად, მიიღებს ზომებს შემოფარგლულ ტერიტორიაზე, რომელსაც ექნება სულ მცირე 20 კმ-ის სიგანის ბუფერული ზონა, ამ დანართის მე-2 და მე-3 პუნქტების შესაბამისად.

2. საზედამხედველო ორგანოს ტყის მართვის ორგანოსთან ერთად თავისი ზედამხედველობის ქვეშ დასნებოვნებულ ზონაში განახორციელებს მასპინძელი მცენარეებისა და ვექტორის ყოველწლიურ გამოკვლევას, აღნიშნული მასპინძელი მცენარეებისა და ვექტორის ფშნ-ს არსებობაზე ინსპექტირების, ნიმუშის აღებისა და შესაბამისი აკრედიტაციის მქონე ლაბორატორიაში გამოკვლევის გზით. აღნიშნული გამოკვლევებით განსაკუთრებული ყურადღება მიექცევა გამხმარ მასპინძელ მცენარეებს, დაავადებულ მასპინძელ მცენარეებს ან მასპინძელ დაზიანებულ მცენარეებს. აღნიშნული ზონის შენარჩუნების მიზნით, ფოკუსირება მოხდება დასნებოვნებული ზონის იმ ნაწილზე, რომელიც ბუფერულ ზონას ესაზღვრება. ტყის მართვის ორგანოს მიერ მოიჭრება ყველა ის მასპინძელი მცენარე, რომელშიც აღმოჩენილი იყო ფშნ. აღნიშნულ მცენარეებს და მათი ჭრის ნარჩენებს გაიტანს და განკარგავს, მხედველობაში მიიღებს რა უსაფრთხოების ყველა წინასწარ ზომას ფშნ-ს და მისი ვექტორების გავრცელების თავიდან ასაცილებლად.

3. საზედამხედველო ორგანო თავისი ზედამხედველობის ქვეშ, ბუფერულ ზონაში ვექტორის ფრენის სეზონის და არასაფრენი სეზონის დროს ჩაატარებს მასპინძელი მცენარეების გამოკვლევებს, აღნიშნული მცენარეებისა და ვექტორის ფშნ-ს შემონიშნების, ნიმუშის აღებისა და შესაბამისი აკრედიტაციის მქონე ლაბორატორიაში გამოკვლევის გზით. ის ასევე განახორციელებს ფშნ-ს ვექტორზე გამოკვლევებს მისი ფრენის სეზონის დროს. აღნიშნული გამოკვლევებით განსაკუთრებული ყურადღება მიექცევა გამხმარ მასპინძელ მცენარეებს, დაავადებულ მასპინძელ მცენარეებს, ან მასპინძელ დაზიანებულ მცენარეებს, ასევე ვექტორებს იმ ადგილებში, სადაც სავარაუდოა ფშნ-ს არსებობა, ან სადაც მოსალოდნელია სიმპტომების მოგვიანებით გამოვლენა. აღნიშნული მასპინძელი მცენარეებიდან ნიმუშის აღება მოხდება მისი რამდენიმე ნაწილიდან, მათ შორის ვარჯიდან. გამოკვლევები ასევე ჩატარდება მოჭრილ ღეროებზე, ხეტყის ჭრის და ბუნებრივ ნარჩენებზე, რომლებსაც აღნიშნებათ მწერი ვექტორების აქტივობის ნიშნები და რომლებიც იმყოფება დემარკირებული ტერიტორიების იმ ნაწილებში, სადაც მასპინძელი მცენარეების ჭკნობის სიმპტომების გამოვლენა მოსალოდნელი არ არის;

4. ტყის მართვის ორგანო ბუფერულ ზონაში მოახდენს, ყველა იმ მასპინძელი მცენარის იდენტიფიცირებასა და მოჭრას, რომელიც გამხმარია, დაავადებულია ან დაზიანებულია. გაიტანს და განკარგავს მოჭრილ მცენარეებსა და ჭრის ნარჩენებს, მიიღებს რა უსაფრთხოების ყველა საჭირო წინასწარ ზომას, ფშნ-სა და მისი ვექტორის მოჭრამდე, მოჭრის დროსა და მოჭრილ მცენარეთა და მისი ნარჩენების განკარგვამდე ფშნ-ს გავრცელების თავიდან აცილების მიზნით, შემდეგი პირობების შესაბამისად:

ა) ვექტორის ფრენის სეზონის გარეთ იდენტიფიცირებული მასპინძელი მცენარეები, ფრენის შემდგომ სეზონამდე იქნება: მოჭრილი და ადგილზე განადგურებული, გადაზიდული ან გატანილი დასნებოვნებულ ზონაში საზედამხედველო ორგანოს ზედამხედველობის ქვეშ. აღნიშნული მცენარეების მერქანი და ქერქი იქნება ან დამუშავებული, ამ წესის დანართი N3-ის პირველი ნაწილის მე-2 პუნქტის „ა“ პუნქტის ან გადამუშავებული, როგორც დადგენილია დანართი N3-ის მე-2 ნაწილის მე-2 პუნქტის „ბ“ ქვეპუნქტის შესაბამისად.

ბ) ვექტორის ფრენის სეზონის დროს იდენტიფიცირებული მასპინძელი მცენარეები დაუყოვნებლივ იქნება მოჭრილი, განადგურებული ადგილზე, გატანილი ან გადაზიდული დასნებოვნებულ ზონაში საზედამხედველო ორგანოს ზედამხედველობის ქვეშ. აღნიშნული მცენარეების მერქანი და ქერქი იქნება ან დამუშავებული, ამ წესის დანართი N3-ის პირველი ნაწილის მე-2 პუნქტის „ა“ პუნქტსა ან გადამუშავებული, დანართი N3-ის მე-2 ნაწილის მე-2 პუნქტის „ბ“ ქვეპუნქტის შესაბამისად;

გ) როდესაც საზედამხედველო ორგანოს მიერ მიღებული გადაწყვეტილების შესაბამისად, ფრენის სეზონის დროს იდენტიფიცირებული და დაზიანებული მასპინძელი მცენარეების ჭრა, გატანა და განკარგვა მიზანშეუწონელია, ტყის მართვის ორგანოს შეუძლია ფრენის შემდეგი სეზონის დაწყებამდე გააგრძელოს აღნიშნული მცენარეების მოჭრა, გატანა და განკარგვა. აღნიშნული ჭრისა და გატანის დროს, შესაბამისი მასპინძელი მცენარეები ან იქნება ადგილზე განადგურებული, ან გატანილი და მათი მერქანი და ქერქი დამუშავებული ამ წესის დანართი N3-ის პირველი ნაწილის მე-2 პუნქტის „ა“ ქვეპუნქტის ან გადამუშავებული, დანართი N3-ის მე-2 ნაწილის მე-2 პუნქტის „ბ“ ქვეპუნქტის შესაბამისად.

დ) ვექტორის ფრენის სეზონის დროს, ბუფერულ ზონებში იდენტიფიცირებულ მიმღებ მერქანთან მიმართებაში, როგორც აღნიშნული მითითებულია ამ დანართის „ბ“ ქვეპუნქტში, უნდა განახორციელოს მოჭრილი მასპინძელი მცენარეების მორების ქერქისგან გაცლა, ან დამუშავება იმ ინსექტიციდით, რომელიც ეფექტურია ვექტორის წინააღმდეგ, ან ეს მორები მოჭრის შემდეგ დაუყოვნებლივ უნდა დაფაროს აღნიშნული ინსექტიციდით გაჟღენთილი მწერების საწინააღმდეგო ბადით. ქერქის გაცლის, დამუშავების ან დაფარვის შემდეგ, მიმღები მერქანი, საზედამხედველო ორგანოს ზედამხედველობის ქვეშ, დაუყოვნებლივ უნდა იქნეს გადატანილი მისი შენახვის ადგილზე, ან საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად რეგისტრირებულ დამამუშავებელ საწარმოში. სადაც ის უნდა დამუშავდეს იმ ინსექტიციდით, რომელიც ეფექტურია ვექტორის წინააღმდეგ, ან ეს მორები მოჭრის შემდეგ დაუყოვნებლივ უნდა დაიფაროს აღნიშნული ინსექტიციდით გაჟღენთილი მწერების საწინააღმდეგო ბადით.

მასპინძელი მცენარეების ხეტყის ჭრის ნარჩენები, რომელიც დატოვებულია ადგილზე, უნდა იქნეს დაჭრილი 3 სმ-ზე ნაკლები სისქისა და სიგანის ნაფოტებად.

ამასთან, თუ საზედამხედველო ორგანო მიიღებს გადაწყვეტილებას, რომ ქერქის გაცლა, ვექტორის სანინააღმდეგო ეფექტური ინსექტიციდით დამუშავება და ასეთი ინსექტიციდით გაჟღენთილი მწერების სანინააღმდეგო ბადით დაფარვა მიზანშეუნოელია, ქერქგაუცლელი მერქანი დაუყოვნებლივ უნდა იქნეს ადგილზე განადგურებული.

ადგილზე დარჩენილი მასპინძლი მცენარეების ხეტყის ჭრის ნარჩენები, უნდა იქნეს დაჭრილი 3 სმ-ზე ნაკლები სისქისა და 3 სმ-ზე ნაკლები სიგანის ნაწილებად.

4. გარდა მე-3 პუნქტის „ბ“ ქვეპუნქტში მითითებული მასპინძელი მცენარეებისა, ტყის მართვის ორგანომ ფმნ-ს და მისი ვექტორის მიზიდვის თავიდან ასაცილებლად, ბუფერულ ზონაში უნდა უზრუნველყოს მოჭრილი მასპინძელი მცენარეების იდენტიფიცირება, მოჭრილი მასპინძელი მცენარეებისა და მათი ჭრის ნარჩენების გატანა, უსაფრთხოების ყველა ზომის დაცვით.

5. ფმნ-ს სატრანსპორტო საშუალებებითა და აპარატურით გავრცელების თავიდან აცილების უზრუნველსაყოფად, საზედამხედველო ორგანოს მიერ უნდა დადგინდეს ჰიგიენური წესები ყველა იმ სატრანსპორტო საშუალებისათვის, რომლითაც ადგილი აქვს ტყის პროდუქტებისა და ხის პროდუქტების გადასამუშავებელი აპარატურის გადაზიდვას.

დანართი N3

მასპინძელი მცენარეების, მიმღები მერქნისა და ქერქის გადაზიდვისადმი დაწესებული მოთხოვნები

ნაწილი 1

მასპინძელი მცენარეების, მიმღები მერქნისა და ქერქის „დემარკირებული ტერიტორიიდან, არადემარკირებული ტერიტორიის გარდა, სხვა ტერიტორიებზე და დასნებოვნებული ზონიდან, ბუფერულ ზონაში გადაზიდვისადმი დაწესებული მოთხოვნები

1. მასპინძელი მცენარეები გადაზიდული უნდა იყოს მხოლოდ იმ პირობით, თუ ისინი აკმაყოფილებენ შემდეგ მოთხოვნებს:

ა) გაიზარდნენ წარმოების ადგილებში, სადაც ფმნ, ან მისი სიმპტომები არ იყო გამოვლენილი უკანასკნელი სრული სავეგეტაციო ციკლის განმავლობაში;

ბ) გაიზარდნენ სრულიად ვექტორისაგან დაცულ პირობებში, რითაც უზრუნველყოფილი იყო, რომ ვექტორი ვერ მოხვდებოდა მათზე;

გ) ოფიციალურად შემონმდნენ და გამოკვლეულნი იყვნენ ფმნ-სა და მის ვექტორზე და დადგინდა, რომ თავისუფალნი იყვნენ ფმნ-გან;

დ) მათ თან ახლავთ საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი მცენარის პასპორტი;

ე) ტრანსპორტირებულნი არიან: ან ვექტორის არასაფრენი სეზონის განმავლობაში, ან დახურული კონტეინერებითა და შეფუთვით, რომლებიც უზრუნველყოფენ, რომ ფმნ-ით ან ვექტორით დასნებოვნება არ მოხდება.

2. მიმღები მერქანი და ქერქი, გარდა შხმ-ისა, შესაძლოა გადაზიდული იყოს იმ პირობით, თუ აღნიშნული მიმღები მერქანი ან ქერქი აკმაყოფილებს შემდეგ მოთხოვნებს:

ა) მან გაიარა შესაბამისი თერმული დამუშავება რეგისტრირებულ დამამუშავებელ სანარმოში, აღნიშნულ მერქანსა და ქერქში მინიმუმ 56°C ტემპერატურას მიაღწია სულ მცირე 30 წუთის განმავლობაში, რითაც უზრუნველყოფილია ცოცხალი ფმნ-გან და ცოცხალი ვექტორებისგან დაცვა;

ბ) მას თან ახლავს რეგისტრირებული დამამუშავებელი სანარმოს მიერ გაცემული მცენარის პასპორტი; მიმღებ მერქანს, ფუტკრის სკისა და ფრინველის ბუდე-ყუთის ფორმით, ახლავს მცენარის პასპორტი, ან ის მარკირებულია საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად;

გ) ის გაუქვრქავია და გადაზიდულია - ან ვექტორის არასაფრენი სეზონის განმავლობაში, ან დამცავი საფარით შეფუთულ მდგომარეობაში, რაც უზრუნველყოფს, რომ არ მოხდება ფმნ-ით ან ვექტორით დასნებოვნება.

3. მიმღები მერქანი შესაძლოა გადაზიდული იყოს შხმ-ს ფორმით იმ პირობით, თუ შხმ აკმაყოფილებს შემდეგ მოთხოვნებს:

ა) ის რეგისტრირებულ დამამუშავებელ სანარმოში დაექვემდებარა საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი დამუშავების მეთოდებიდან ერთ-ერთს, რითაც უზრუნველყოფილია, რომ დაცულია ცოცხალი ფმნ-სა და ცოცხალი ვექტორებისგან;

ბ) ის მარკირებულია საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესის შესაბამისად.

4. მიუხედავად ამ დანართის მე-2 და მე-3 პუნქტებში მითითებული მოთხოვნებისა, მიმღები მერქანი დაუყოვნებლივი დამუშავების მიზნით დასაშვებია გატანილი იყოს დემარკირებული ტერიტორიის გარეთ. ან იმ შემთხვევაში თუ აღნიშნულ ტერიტორიაზე შესაბამისი დამამუშავებელი სანარმო არ მდებარეობს, მიმღები მერქანი, დაუყოვნებლივი დამუშავების მიზნით, დასაშვებია გატანილი იყოს დასნებოვნებული ზონიდან, ბუფერულ ზონაში არსებულ რეგისტრირებულ დამამუშავებელ სანარმოში, რომელიც მდებარეობს დემარკირებული ტერიტორიიდან, ან დასნებოვნებული ზონიდან უმოკლეს მანძილზე. ასეთ შემთხვევაში, უნდა დაკმაყოფილდეს შემდეგი მოთხოვნები:

ა) მოჭრილი მასპინძელი მცენარეების მართვის, დამუშავების, შენახვის და ტრანსპორტირებისას, ამ წესის დანართი N1-ის მე-8 და მე-12 პუნქტების და დანართი N2-ის მე-4 პუნქტის „დ“ ქვეპუნქტის და მე-5 პუნქტის შესაბამისად, უზრუნველყოფილი იქნება ვექტორისაგან მერქანის დაცვა, ან მერქნიდან ვერ მოხდება მისი მიგრაცია ეკოსისტემაში ;

ბ) გადაზიდვა მოხდება ვექტორის არასაფრენი სეზონის დროს, ან დამცავი საფარით, რომელიც უზრუნველყოფს, რომ არ მოხდება სხვა მცენარეების, მერქნისა ან ქერქის ფმნ-ით ან ვექტორით დასნებოვნება;

გ) გადაზიდვა ექვემდებარება საზედამხედველო ორგანოს რეგულარულ კონტროლს.

5. მიუხედავად ამ დანართის მე-2 და მე-3 პუნქტებში მითითებული მოთხოვნებისა, 3 სმ-ზე ნაკლები სისქისა და სიგანის ნაწილებად დაჭრილი მიმღები მერქანი და ქერქი დასაშვებია დემარკირებული ტერიტორიიდან გატანილ იქნეს რეგისტრირებულ დამამუშავებელ საწარმოში, რომელიც აღნიშნული ტერიტორიიდან იმყოფება უმოკლეს მანძილზე, ან სანვავად გამოყენების მიზნით - დასნებოვნებული ზონიდან ბუფერულ ზონაში.-

ნაწილი 2

დასნებოვნებული ზონის შიგნით, სალიკვიდაციო ზომებს დაქვემდებარებული მასპინძელი მცენარეების, მიმღები მერქნისა და ქერქის გადაზიდვისადმი დადგენილი მოთხოვნები

1. მასპინძელი დასარგავი მცენარეები დასაშვებია გადაზიდულ იქნეს იმ პირობით, რომ აღნიშნული მცენარეები აკმაყოფილებენ იმავე პირობებს, რაც დადგენილია ამ დანართის პირველი ნაწილის პირველ პუნქტში.

2. მიმღები მერქანი და ქერქი დასაშვებია გადაზიდული იყოს იმ შემთხვევაში, თუ აღნიშნული მიმღები მერქანი ან ქერქი ექვემდებარება ქვემოთ ჩამოთვლილ დამუშავებათაგან ერთ-ერთს:

ა) ის უნდა იყოს განადგურებული დაწვით დემარკირებული ტერიტორიის შიგნით, აღნიშნული მიზნისათვის გამოყოფილ არსებულ ახლომდებარე ადგილას;

ბ) ის უნდა იყოს გამოყენებული გადამამუშავებელ საწარმოში შეშის სახით, ან სხვაგვარად განკარგული, რითაც უზრუნველყოფილი იქნება ცოცხალი ფმნ-ს და ცოცხალი ვექტორის განადგურება;

გ) ის ექვემდებარება შესაბამის თერმულ დამუშავებას რეგისტრირებულ დამამუშავებელ საწარმოში, აღნიშნულ მერქანსა და ქერქში, მინიმუმ 56°C ტემპერატურის მიღწევით სულ მცირე 30 წუთის განმავლობაში, რითაც უზრუნველყოფილი იქნება ცოცხალი ფმნ-სა და ცოცხალი ვექტორების განადგურება.

3. ასეთი გადაზიდვისას გათვალისწინებული უნდა იყოს, რომ:

ა) მერქანი ან ქერქი გადაზიდული იქნება საზღვაოდან დასაწყისად ორგანოს ბედადამხედველობის ქვეშ და ვექტორის არასაფრენი სეზონის განმავლობაში, ან დახურული კონტეინერებითა და შეფუთვით, რომლებიც უზრუნველყოფენ, რომ ფმნ-ით ან ვექტორით დასნებოვნებას ადგილი არ ექნება;

ბ) მერქანი ან ქერქი, რომელიც დანართის ამ ნაწილის მე-2 პუნქტის „გ“ ქვეპუნქტის შესაბამისად, დასაშვებია გადაზიდული იყოს იმ პირობით, თუ მას თან ახლავს რეგისტრირებული დამამუშავებელი საწარმოს მიერ გაცემული მცენარის პასპორტი;

გ) ამ პუნქტის „ბ“ ქვეპუნქტი არ ვრცელდება არც შხმ-ზე და არც იმ მიმღებ მერქანზე, რომელიც მიღებული იყო ფმნ-ზე ინდივიდუალურად გამოკვლეული მცენარეებისგან და რომელიც აღმოჩნდა ფმნ-გან თავისუფალი.

4. შხმ-ს სახით არსებული მიმღები მერქანი დასაშვებია იყოს გადაზიდული, თუ ის აკმაყოფილებს ამ დანართის პირველი ნაწილის მე-3 პუნქტით დადგენილ მოთხოვნებს.

განმარტებითი ბარათი

„ფიჭვის მერქნის ნემატოდის *Bursaphelenchus xylophilus* (Steiner et Buhner) Nickle et al. ქვეყანაში გავრცელების პრევენციის მიზნით საგანგებო ზომების დამტკიცების თაობაზე“ საქართველოს მთავრობის დადგენილების პროექტზე

ინფორმაცია პროექტის შესახებ

წარმოდგენილი პროექტი ითვალისწინებს, „ფიჭვის მერქნის ნემატოდის *Bursaphelenchus xylophilus* (Steiner et Buhner) Nickle et al. ქვეყანაში გავრცელების პრევენციის მიზნით საგანგებო ზომების დამტკიცების თაობაზე“ საქართველოს მთავრობის დადგენილების პროექტის დამტკიცებას.

პროექტის მომზადება განპირობებულია ევროკავშირთან ასოცირების შეთანხმების და მისი „ღრმა და ყოვლისმომცველი თავისუფალი სავაჭრო სივრცის შესახებ“ ნაწილით გათვალისწინებული ვალდებულების შესრულებით. კერძოდ, ზემოაღნიშნული შეთანხმების თანახმად, საქართველოს მიერ უნდა განხორციელდეს სანიტარიული და ფიტოსანიტარიული სფეროების მარეგულირებელი კანონმდებლობის დაახლოება ევროკავშირის კანონმდებლობასთან. ამ მიზნით საქართველოს მიერ DCFTA-ს ძალაში შესვლის შემდეგ მომზადდა იმ რეგულაციების და დირექტივების ჩამონათვალი, რომლებთანაც უნდა მოხდეს საქართველოს კანონმდებლობის ეტაპობრივი

დაახლოება. შეთანხმების XI-B დანართი, რომელიც შესწორებულია საქართველო-ევროკავშირის სანიტარიული და ფიტოსანიტარიული ქვეკომიტეტის 2017 წლის 7 მარტის №1/2017 გადაწყვეტილებით, შეიცავს ევროკავშირის იმ საკანონმდებლო აქტების ჩამონათვალს, რომლებთანაც უნდა მოხდეს ეროვნული კანონმდებლობის აპროქსიმაცია (SPS საკანონმდებლო ნუსხა) დაახლოების ვადების მითითებით. მათ შორის არის COMMISSION IMPLEMENTING DECISION of 26 September 2012 on emergency measures to prevent the spread within the Union of *Bursaphelenchus xylophilus* (Steiner et Buhner) Nickle et al. (the pine wood nematode) (notified under document C(2012) 6543) (2012/535/EU).

პროექტი ადგენს ფიტოსანიტარიულ ზომებს საქართველოსთვის საკარანტინო მავნე ორგანიზმის, ფიჭვის მერქნის ნემატოდის *Bursaphelenchus xylophilus* (Steiner et Buhner) Nickle et al. ქვეყნის ტერიტორიაზე შემოჭრისა და გავრცელების პრევენციის მიზნით.

პროექტის მე-2 მუხლის შესაბამისად, განისაზღვრა ტერმინთა განმარტებები და დადგინდა, რომ ამ წესის მიზნებისათვის ასევე გამოიყენება, სურსათის/ცხოველის საკვების უვნებლობის, ვეტერინარიისა და მცენარეთა დაცვის კოდექსით და საქართველოს ტყის კოდექსით დადგენილი ტერმინები.

პროექტის თანახმად, იმ ადგილების გამოკვლევა, სადაც ფმნ-ს გავრცელება არ არის ცნობილი საზედამხედველო ორგანომ ყოველწლიურად უნდა ჩაატაროს ფმნ-ს მასპინძელი მცენარეების, მიმღები მერქნისა და ქერქის ფმნ-ს ვექტორზე იმ ტერიტორიების გამოკვლევა, სადაც ადრე ფმნ-ს გავრცელება არ იყო ცნობილი. სამეცნიერო და ტექნიკური პრინციპების გათვალისწინებით, ეს გამოკვლევა უნდა მოიცადეს: მასპინძელი მცენარიდან, მიმღები მერქნიდან და ქერქიდან, აგრეთვე ვექტორიდან შესაბამისი მეთოდით ნიმუშების აღებას და შესაბამისი აკრედიტაციის მქონე ლაბორატორიაში გამოკვლევას.

მასპინძელი მცენარის, მიმღები მერქნისა და ქერქის, აგრეთვე ფმნ-ს ვექტორის ლაბორატორიული გამოკვლევა უნდა ეფუძნებოდეს EPPO-ს დიაგნოსტიკური პროტოკოლის PM 7/4 (2) სტანდარტს *Bursaphelenchus xylophilus* (Steiner et Buhner) Nickle et al.- თვის. აღნიშნული სტანდარტის მეთოდებს შეიძლება დაემატოს, ან ისინი ჩანაცვლდეს მოლეკულურ-დიაგნოსტიკური მეთოდებით.

პროექტის შესაბამისად, განისაზღვრა, რომ ფმნ-ს გავრცელების პრევენციის მიზნით, ფმნ-ს დადასტურებული არსებობის, ან არსებობაზე ეჭვის შემთხვევაში, ტყის მართვის ორგანომ შეადგინოს და საზედამხედველო ორგანოსთან შეათანხმოს საგანგებო მართვის სამოქმედო გეგმა, რომელიც უნდა განხორციელდეს ქვეყნის ტერიტორიაზე ამ წესის მე-5 - მე-16 მუხლების შესაბამისად. ასევე, განისაზღვრა ინფორმაციის ჩამონათვალი, რომელიც ასახული უნდა იყოს სამოქმედო გეგმაში.

ასევე, დადგინდა, რომ თუ ყოველწლიური გამოკვლევის შედეგები აჩვენებს, ფმნ-ს არსებობას მასპინძელ მცენარეებში, იმ ტერიტორიაზე, რომელშიც მანამდე არ იყო გამოვლენილი ფმნ, ან აღნიშნულის თაობაზე მტკიცებულება მოპოვებულია სხვა საშუალებით, საზედამხედველო ორგანოს მიერ დაუყოვნებლივ უნდა მოხდეს ამ ტერიტორიის დემარკაცია. თუ ფმნ აღმოჩენილი იქნება მიმღებ მერქანში, მიმღებ ქერქში, ვექტორში ან შხმ-ში, საზედამხედველო ორგანომ უნდა გამოიკვლიოს უშუალოდ ის ტერიტორია, რომლის სიახლოვესაც ნაპოვნი იქნა ფმნ-ს ვექტორი, ან უშუალოდ, სადაც მდებარეობს მიმღები მერქანი, მიმღები ქერქი ან შხმ.

დემარკირებულ ტერიტორიაზე არსებული ფმნ-ს ლიკვიდაციისათვის ტყის მართვის ორგანოს მიერ საზედამხედველო ორგანოს ზედამხედველობის ქვეშ უნდა გატარდეს სალიკვიდაციო ზომები.

პროექტის თანახმად, განისაზღვრა მასპინძელი მცენარეების, მიმღები მერქნისა და ქერქის გადაზიდვის, მარკირების გამოყენების უფლების მინიჭების, რეგისტრირებული დამამუშავებელი საწარმოსა და შხმ-ს მწარმოებელი რეგისტრირებული ბიზნესოპერატორის რეგისტრაციის შეჩერება/გაუქმების, ასევე რეგისტრირებული დამამუშავებელი საწარმოსა და შხმ-ს მწარმოებელი რეგისტრირებული ბიზნესოპერატორის სახელმწიფო კონტროლის პროცედურები.

დემარკირებული ტერიტორიიდან, სხვა არადემარკირებულ ტერიტორიაზე და დასნებოვნებული ზონიდან, ბუფერულ ზონაში გადაზიდვასთან დაკავშირებული შემონძებები.

მასპინძელი მცენარეების, მიმღები მერქნისა და ქერქის გადაზიდვისას შეუსაბამობის შემთხვევაში გასატარებელი ზომები.

პროექტს თან ახლავს, დანართი №1 „ფმნ-ის სალიკვიდაციო ზომები“; დანართი N2-ის „ფმნ-ს შეკავების ზომები“; დანართი N3-ის „მასპინძელი მცენარეების, მიმღები მერქნისა და ქერქის გადაზიდვისადმი დაწესებული მოთხოვნები“ პირველ ნაწილი „მასპინძელი მცენარეების, მიმღები მერქნისა და ქერქის დემარკირებული ტერიტორიიდან, არადემარკირებული ტერიტორიის გარდა, სხვა ტერიტორიებზე და დასნებოვნებული ზონიდან, ბუფერულ ზონაში გადაზიდვისადმი დაწესებული მოთხოვნები“ მე-2 ნაწილი „დასნებოვნებული ზონის შიგნით, სალიკვიდაციო ზომებს დაქვემდებარებული მასპინძელი მცენარეების, მიმღები მერქნისა და ქერქის გადაზიდვისადმი დადგენილი მოთხოვნები“; აღნიშნული დანართები საჭიროა პროექტით განსაზღვრული მიზნების მისაღწევად.

ინფორმაცია ევროკავშირის სამართლებრივი აქტის შესახებ

„ფიჭვის მერქნის ნემატოდის *Bursaphelenchus xylophilus* (Steiner et Buhner) Nickle et al. ქვეყანაში გავრცელების პრევენციის მიზნით საგანგებო ზომების დამტკიცების თაობაზე“ საქართველოს მთავრობის დადგენილების

პროექტი მომზადებულია, COMMISSION IMPLEMENTING DECISION of 26 September 2012 on emergency measures to prevent the spread within the Union of *Bursaphelenchus xylophilus* (Steiner et Buhner) Nickle et al. (the pine wood nematode) (notified under document C(2012) 6543) (2012/535/EU) შესაბამისად.

ბავშვის უფლებრივ მდგომარეობაზე სამართლებრივი აქტის ზეგავლენის შეფასება

პროექტი არ ახდენს ბავშვის უფლებრივ მდგომარეობაზე ზეგავლენას.

პროექტის მიღებით გამოწვეული საფინანსო-ეკონომიკური შედეგების გაანგარიშება

პროექტის მიღება არ გამოიწვევს დამატებითი ასიგნებების გამოყოფას საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტიდან, ამასთან პროექტის მიღება გავლენას არ მოახდენს ბიუჯეტის საშემოსავლო ნაწილზე.

პროექტის მოსალოდნელი შედეგები

პროექტის შესაბამისად, დადგინდება ფიტოსანიტარიული ზომები საქართველოსთვის საკარანტინო მავნე ორგანიზმის, ფიჭვის მერქნის ნემატოდის *Bursaphelenchus xylophilus* (Steiner et Buhner) Nickle et al. მიმართ, რაც განაპირობებს ქვეყნის ტერიტორიაზე მისი შემოჭრისა და გავრცელების პრევენციას.

პროექტის განხორციელების ვადები

პროექტი ამოქმედდება 2025 წლის პირველი ივნისიდან, რაც შესაძლებლობას მისცემს შესაბამის უფლებამოსილ ორგანოებს სათანადოდ მოემზადონ პროექტით განსაზღვრული მოთხოვნების შესრულებისათვის.

ამასთან, გემოაღნიშნული XI-B დანართის მიზნებისთვის, მითითებული ვადები უკავშირდება კანონმდებლობის დამტკიცებას (დაახლოვება), ხოლო მისი ამოქმედების (იმპლემენტაციის) საკითხი დამოკიდებულია ქვეყნის და კერძო სექტორის შზად ყოფნაზე. თავად შეთანხმების XI-A დანართი ახდენს აღნიშნული ტერმინების (დაახლოვება/იმპლემენტაცია) გამიჯვნას ერთმანეთისგან. კერძოდ, აღნიშნული დანართის მიხედვით, ქართულმა მხარემ უნდა უზრუნველყოს დაახლოებული ეროვნული კანონმდებლობის ეფექტიანი იმპლემენტაცია. თუ ჩვენ ჩავთვლით, რომ დაახლოვება გულისხმობს კანონმდებლობის იმპლემენტაციასაც და ის ვადები, რომლებიც მოცემულია XI-B დანართში უკავშირდება კანონმდებლობის იმპლემენტაციას, გაურკვეველია ამავე შეთანხმების გემოაღნიშნული ქვეპუნქტის

სამართლებრივი დატვირთვა (დაახლოვებული კანონმდებლობის იმპლემენტაცია).

გარდა ამისა, გასათვალისწინებელია ისიც, რომ ასოცირების შეთანხმების საფუძველზე შექმნილი სანიტარიული და ფიტოსანიტარიული SPS ქვეკომიტეტის შეხვედრებზე, რომლის ფარგლებშიც საქართველო ახდენს ევროკომისიისთვის ანგარიშის წარდგენას კანონმდებლობის დაახლოებასთან დაკავშირებით, ყოველთვის ვანვდით ინფორმაციას იმის თაობაზე თუ როდის მოხდება დაახლოვებული კანონმდებლობის ამოქმედება. უნდა აღინიშნოს, რომ ევროკომისია ადასტურებდა საქართველოს მიერ ვალდებულებების შესრულებას. გარდა ამისა, კანონმდებლობის დაახლოვება SPS სფეროში იყო ერთ-ერთი საფუძველი საბიუჯეტო დახმარებისთვის, დღემდე ამ კომპონენტის შეუსრულებლობის გამო რაიმე შეფერხება არ ყოფილა.

დამატებით უნდა აღინიშნოს, რომ თავად ევროკავშირის მიერ შესაბამისი სამართლებრივი აქტების დამტკიცების შემდეგ ხდება გარდამავალი პერიოდის დაწესება, რათა კერძო სექტორმა და სახელმწიფო სტრუქტურებმა მოასწრონ მომზადება ახალი მოთხოვნების შესრულებისთვის.

პროექტის ავტორი და წარმდგენი

პროექტის ავტორი და წარმდგენია საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო.